

G7931 Legislativa v geologii

Učební osnova a podpora

Jak se schvaluje zákon?

Úvodní poznámky

V každé zemi existuje soubor pravidel, které stanoví normy chování. Těmito pravidly rozumíme zákony.

Zákonodárny proces – proces tvorby zákonů

1. legislativní iniciativa = návrh zákona
 - poslanec
 - skupina poslanců
 - vláda
 - senát jako celek
 - zastupitelstvo vyššího úředně-správního celku (zastupitelstvo kraje)
2. Návrh zákona se podává v poslanecké sněmovně, ta ho předkládá vládě. Aby byla poslanecká sněmovna usnášení schopná, musí být přítomna 1/3 poslanců. Ke schválení zákona je nutný souhlas nadpoloviční většiny přítomných poslanců. Pokud sněmovna návrh schválí, jde do senátu. Pokud neschválí návrh senát, jde to zpět do poslanecké sněmovny a zde je to přehlasováno absolutní většinou. Pak jde návrh k prezidentovi a ten jej podepisuje. Vedle prezidenta podepisuje zákony premiér, předseda poslanecké sněmovny.
3. Publikace ve sbírce zákonů, účinnost je 15. den po schválení.

Zákony v současnosti schvaluje parlament, v němž poslanci a senátoři hlasují o návrzích zákonů, které pak občané a instituce musí dodržovat.

Zákonem v tomto případě rozumíme pravidla lidského chování, stanovená a vymáhaná příslušníky daného státu.

Než se nějaký záměr stane zákonem, je předložen parlamentu ve formě návrhu:

Postup schvalování návrhu zákona je popsán v Ústavě České republiky a dalších dokumentech takto:

- *první čtení* – Na schůzi Poslanecké sněmovny se poslanci vyjadřují k návrhu zákona. Mohou návrh vrátit k dopracování, zamítnout anebo přikázat k projednání ve výborech.
- *projednání* ve výborech sněmovny
- *druhé čtení* – Výbory předloží svá stanoviska. Pak může být zákon vrácen výboru k dopracování nebo být zamítnut anebo projednán s možností předkládání pozměňovacích návrhů, o kterých se hlasuje. Přijaté návrhy jsou zapracovány a návrh je předložen ke třetímu čtení.
- *třetí čtení* – Ukáže-li se nutnost věcných úprav, je návrh vrácen k opětovnému druhému čtení. Jinak se opraví formulační a gramatické chyby.

- *hlasování v Poslanecké sněmovně* – Návrh je přijat za souhlasu nadpoloviční většiny přítomných poslanců (3/5 všech poslanců v případě ústavního zákona).
- *hlasování v Senátu* – Pokud se Senát ve lhůtě nevyjádří, znamená to jeho souhlas. Jinak může Senát vyjádřit vůli se jím nezabývat (tzn. je schválen) anebo jej zamítnout. V případě zamítnutí znovu hlasuje Poslanecká sněmovna o původním návrhu, který schvaluje nadpoloviční většinou všech poslanců. V případě, že dostane od Senátu se zamítnutím i pozměňovací návrhy, může buď hlasováním přijmout návrh Senátu anebo nadpoloviční většinou všech poslanců schválit svůj původně schválený návrh.
- *podpis prezidenta republiky* – Prezident má následně lhůtu na vyjádření souhlasu podpisem anebo vrácení Poslanecké sněmovně, která může zákon bez pozměňovacích návrhů znovu odhlasovat.
- *Vyhlášení zákona* ve Sbírce zákonů, čímž vstupuje v platnost. Účinný je pak zákon od patnáctého dne po vyhlášení, není-li v něm stanoveno jiné datum účinnosti.

Vlastní legislativa

Legislativu týkající se neživé přírody můžeme rozdělit do následujících částí:

1. GEOLOGIE A HORNICTVÍ
2. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ – VŠEOBECNĚ
3. VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ
4. ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ
5. OCHRANA OVZDUŠÍ
6. OCHRANA PŘÍRODY
7. OCHRANA PŮDNÍHO FONDU A LESNÍ HOSPODÁŘSTVÍ
8. ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ A STAVEBNÍ ŘÁD
9. POSUZOVÁNÍ VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ
10. NAKLÁDÁNÍ S CHEMICKÝMI LÁTKAMI

Níže jsou uvedeny základní legislativní oblasti s nimiž se v geologii setkáváme a významnější legislativní dokumenty, které do nich patří. Volně jsou navázány i kategorie a dokumenty které, na geologickou legislativní problematiku navazují, zejména v oblasti nerostných surovin.

Hlavní skupinou jsou dokumenty v kategoriích:

1. GEOLOGIE A HORNICTVÍ

Zákon 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon)

Účelem tohoto zákona je stanovit zásady ochrany a hospodárného využívání nerostného bohatství, zejména při vyhledávání a průzkumu, otvírce, přípravě a dobývání ložisek nerostů, úpravě a zušlechťování nerostů prováděných v souvislosti s jejich dobýváním, a také i bezpečnosti provozu a ochrany životního prostředí při těchto činnostech. Zákon uvádí i definice pojmů pro účely zákona jako je nerost, ložisko, nerostné bohatství a další.

Zákon 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě

Tento zákon stanoví podmínky provádění hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem, bezpečnosti a ochrany zdraví při těchto činnostech, bezpečnosti provozu, ochrany pracovního prostředí, pro výzkum, výrobu a uvádění výbušnin, výbušných předmětů a

pomůcek na trh, jakož i podmínky pro nakládání s nimi. Dále upravuje organizaci a působnost orgánů státní báňské správy.

Zákon č. 62/1988 Sb., o geologických pracích

Cílem zákona je stanovit podmínky pro projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, přičemž geologickými pracemi se podle tohoto zákona rozumí geologický výzkum a geologický průzkum. Zákonem se také řídí využívání nevýhradních surovin.

Zákon 226/2003 Sb., novelizuje i zákon 61/1988

Řada vyhlášek jednotlivých ministerstev, příp. úřadů na úrovni ministerstva, jako např. Český báňský úřad, pak upravuje podrobnosti v provádění zákonů. Např.:

617/1992 Sb., Vyhláška Ministerstva hospodářství České republiky o podrobnostech placení úhrad z dobývacích prostorů a z vydobytých vyhrazených nerostů

Vyhláška 617/92 Sb, o úhradách

Upravuje povinnosti organizací k úhradám z dobývacího prostoru, z vydobytých nerostů, popisuje metodiku výpočtu těchto úhrad a nakládání s nimi.

497/1992 Sb., Vyhláška Ministerstva pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky o evidenci zásob výhradních ložisek nerostů

368/2004 Sb., Vyhláška o geologické dokumentaci

Vyhláška č. 369/2004 Sb., o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek

364/1992 Sb., Vyhláška Ministerstva životního prostředí České republiky o chráněných ložiskových územích

Vyhláška 172/1992 Sb., o dobývacích prostorech

175/1992 Sb., Vyhláška Českého báňského úřadu o podmínkách využívání ložisek nevyhrazených nerostů

104/1988 Sb., vyhláška Českého báňského úřadu, o hospodárném využívání výhradních ložisek, o povolování a ohlašování hornické činnosti a ohlašování činnosti prováděné hornickým způsobem

Další kategorie s nimiž geologická legislativa alespoň částečně souvisí:

2. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ - VŠEOBECNĚ

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí

Zákon vymezuje základní pojmy a stanoví základní zásady ochrany životního prostředí a povinnosti právnických a fyzických osob při ochraně a zlepšování stavu životního prostředí a při využívání přírodních zdrojů.

3. VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ

Zákon 254/2001 Sb., Zákon o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon)

4. ODPADOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

Zákon 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů

Kromě jiného, působnost zákona se týká např. vytěžených zemin a hlušin, včetně sedimentů z říčních toků a vodních nádrží, vyhovujících limitům znečištění na zemědělském půdním fondu, k zavážení podzemních prostor a k úpravám povrchu terénu (terénním úpravám), stanovených prováděcím právním předpisem.

5. OCHRANA OVZDUŠÍ

Zákon 86/2002 Sb., Zákon o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší), ve znění pozdějších předpisů

Tento zákon v souladu s právem Evropských společenství stanoví a) práva a povinnosti osob a působnost správních úřadů při ochraně vnějšího ovzduší před vnášením znečišťujících látek lidskou činností a při zacházení s regulovanými látkami, které poškozují ozonovou vrstvu Země, a s výrobky, které takové látky obsahují, b) podmínky pro další snižování množství vypouštěných znečišťujících látek působících nepříznivým účinkem na život a zdraví lidí a zvířat, na životní prostředí nebo na hmotný majetek, c) nástroje ke snižování množství látek ovlivňujících klimatický systém Země.

6. OCHRANA PŘÍRODY

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Účelem zákona je za účasti příslušných krajů, obcí, vlastníků a správců pozemků přispět k udržení a obnově přírodní rovnováhy v krajině, k ochraně rozmanitostí forem života, přírodních hodnot a krás a k šetrnému hospodaření s přírodními zdroji.

7. OCHRANA PŮDNÍHO FONDU A LESNÍ HOSPODÁŘSTVÍ

Zákon 289/1995 Sb., Zákon Parlamentu České republiky o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon)

Účelem tohoto zákona je stanovit předpoklady pro zachování lesa, péči o les a obnovu lesa jako národního bohatství, tvořícího nenahraditelnou složku životního prostředí, pro plnění všech jeho funkcí a pro podporu trvale udržitelného hospodaření v něm. Vymezuje a definuje potřebné pojmy.

Zákon 334/1992 Sb., Zákon České národní rady o ochraně zemědělského půdního fondu

8. ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ A STAVEBNÍ ŘÁD

Zákon 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)

Zákon upravuje ve věcech územního plánování zejména cíle a úkoly územního plánování, soustavu orgánů územního plánování, nástroje územního plánování, vyhodnocování vlivů na udržitelný rozvoj území, rozhodování v území, možnosti sloučení postupů podle tohoto zákona s postupy posuzování vlivů záměrů na životní prostředí. Dále jsou součástí definice základních pojmů pro účely zákona.

9. POSUZOVÁNÍ VLIVŮ NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění zákona č. 93/2004 Sb., zákona č. 163/2006 Sb. a zákona č. 186/2006 Sb.

Zákon v souladu s právem Evropských společenství) upravuje posuzování vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví (dále jen „posuzování vlivů na životní prostředí“) a postup fyzických osob, právnických osob, správních úřadů a územních samosprávných celků (obcí a krajů) při tomto posuzování.

10. NAKLÁDÁNÍ S CHEMICKÝMI LÁTKAMI

Zákon 356/2003 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích a o změně některých zákonů, jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 186/2004 Sb., zákonem č. 125/2005 Sb., zákonem č. 345/2005 Sb. a zákonem č. 222/2006 Sb.

V oblasti geologie se zákon dotýká především úpravy nerostných surovin. Tento zákon upravuje v souladu s právem Evropských společenství práva a povinnosti právnických a fyzických osob při klasifikaci a zkoušení nebezpečných vlastností, balení a označování, uvádění na trh nebo do oběhu a při vývozu a dovozu chemických látek a chemických přípravků, při oznamování a registraci chemických látek, a vymezuje působnost správních orgánů při zajišťování ochrany zdraví a životního prostředí před škodlivými účinky chemických látek a chemických přípravků. Zákon se nevztahuje na léčiva, krmiva, potraviny a tabákové výrobky, kosmetické prostředky, radionuklidové zářiče a jaderné materiály, omamné a psychotropní látky, zdravotnické prostředky, hnojiva, pomocné půdní látky, pomocné rostlinné přípravky a substráty, nerostné suroviny, veterinární přípravky, s výjimkou dezinfekčních, dezinfekčních a deratizačních přípravků v podobě určené ke konečnému použití, odpady, a na přepravu a distribuci plynu ve veřejném zájmu, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak. Na přípravky na ochranu rostlin a na pomocné prostředky ochrany rostlin se z povinností stanovených v tomto zákoně vztahují pouze povinnosti klasifikace, balení, označování, vypracování bezpečnostních listů a povinnosti při dovozu a vývozu. Tento zákon se nevztahuje na výbušniny v rozsahu, v němž je tato oblast upravena zvláštním právním předpisem. Tento zákon se nevztahuje na přepravu nebezpečných chemických látek a nebezpečných chemických přípravků v železniční, silniční, vodní vnitrozemské, letecké a námořní dopravě a na přepravu nebezpečných chemických látek a nebezpečných chemických přípravků v celním režimu tranzit. Na dovoz a vývoz chemických látek a chemických přípravků se vztahují právní předpisy v oblasti celnictví, pokud tento zákon nebo zvláštní právní předpis nestanoví jinak.

Další legislativou, která je postupně implementována do našeho právního řádu je např. REACH

stránka: http://www.europarl.europa.eu/facts/4_9_9_en.htm

REACH- Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals

Regulation (EC) No 1907/2006 of the European Parliament and of the Council was adopted on 18 December 2006 and entered into force on the 1st of June 2007. It concerns the Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals (REACH).

The aim of REACH Regulation is a better protection of humans and environment from the possible risk of chemicals and to promote sustainable development. Although EU legislation already prohibited some harmful chemicals (asbestos, for example), there have been gaps with regard to existing chemical substances. There has been a lack of information on the effects of many existing substances which have been placed on the market prior to 1981, when the requirement for the testing and notification of new substances was introduced. Such substances account for approximately 99% of the total volume of substances available on the market. Commission considered a strategy to guarantee the protection of human health and the environment in a sustainable development context including substances which have been placed on the market prior to 1981.

REACH Regulation established a European Chemicals Agency (ECHA) to take a central role in the implementation of this regulation. When established, the Agency will be an independent body of the European Union located in the centre of Helsinki. Further more the Regulation on REACH amended the Directive 1999/45/EC concerning the approximation of the laws, regulations and administrative provisions of the Member States relating to the classification, packaging and labelling of dangerous preparations.

Council Regulation (EEC) No 793/93 on the evaluation and control of the risks of existing substances and Commission Regulation (EC) No 1488/94 as well as Council Directive 76/769/EEC on the restriction of the use of other dangerous substances and preparations are repealed. Commission Directives 91/155/EEC, 93/67/EEC, 93/105/EC and 2000/21/EC are repealed by REACH Regulation.

Directive 67/548/EEC aims to guarantee adequate protection for humans and the environment against the potential risks of chemical substances; to introduce a uniform notification procedure for new chemical substances and provisions on packaging and temporary labelling for dangerous substances; to introduce an environmental hazard mark and to reduce as far as possible the number of experiments on animals. As the Regulation on REACH does not include rules for classification, labeling and packaging of dangerous substances, the Directive 67/548/EEC will therefore continue to apply in its relevant parts. But in order to adapt to the Regulation (EC) No 1907/2006 (REACH) it has been amended by the Directive 2006/121/EC of the European Parliament and of the Council on 18 December 2006. As the new Regulation on REACH introduced the same registration requirements for new chemicals as for the existing substances, the rules for notification of new chemicals in Directive 67/548/EEC had to be amended.

Directive 2004/10/EC (amending and repealing Directive 87/18/EEC and Directive 88/320/EEC) aims to harmonise laws, regulations and administrative provisions relating to

the application of the principles of good laboratory practice and the verification of their applications for tests on chemical substances.

Odkazy:

Legislativa na serveru MŽP:

http://www.env.cz/_C1256E7000424AC6.nsf/Categories?OpenView

Další odkazy

Vybraná legislativa v oboru

Na uvedené adrese je možné seznámit se s přehledem vybraných zákonů v oboru. Je zde uvedeno jejich plné znění ve formě hypertextových odkazů.

http://geologie.vsb.cz/geologie/Legislativa/legislativa_1.htm

Na níže uvedené adrese jsou další odkazy na vyhlášky:

http://www.geofond.cz/Onas/legislativa_vyhl.html#:

Vyhlášky

Vyhláška Českého báňského úřadu č. 15/1995 Sb., o oprávnění k hornické činnosti a činnosti prováděné hornickým způsobem, jakož i k projektování a navrhování objektů a zařízení, které jsou součástí těchto činností

Vyhláška Českého báňského úřadu č. 52/1997, kterou se stanoví požadavky k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a bezpečnosti provozu při likvidaci hlavních důlních děl

Vyhláška Českého báňského úřadu č. 104/1988 Sb., o hospodárném využívání výhradních ložisek, o povolování a ohlašování hornické činnosti a ohlašování činnosti prováděné hornickým způsobem, ve znění vyhlášky č. 242/1993 Sb. a vyhlášky č. 434/2000 Sb.

Vyhláška č. 135/2001 Sb., o územně plánovacích podkladech a územně plánovací dokumentaci

Vyhláška Českého báňského úřadu č. 172/1992 Sb., o dobývacích prostorech, ve znění vyhlášky č. 351/2000 Sb.

Vyhláška Českého báňského úřadu č. 175/1992 Sb., o podmínkách využívání ložisek nevyhrazených nerostů

Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 206/2001 Sb., o osvědčení odborné způsobilosti projektovat, provádět a vyhodnocovat geologické práce

Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 282/2001 Sb., o evidenci geologických prací

Vyhláška Českého báňského úřadu č. 298/2005 Sb., o požadavcích na odbornou kvalifikaci a odbornou způsobilost při hornické činnosti nebo činnosti prováděné hornickým způsobem a o změně některých právních předpisů.

Vyhláška Českého báňského úřadu č. 306/2002 Sb., kterou se určují obvody působnosti obvodních báňských úřadů

Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 363/1992 Sb., o zjišťování starých důlních děl a vedení jejich registru

Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 364/1992 Sb., o chráněných ložiskových územích

Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 368/2004 Sb., o geologické dokumentaci

Vyhláška Ministerstva životního prostředí č. 369/2004 Sb., o projektování, provádění a vyhodnocování geologických prací, oznamování rizikových geofaktorů a o postupu při výpočtu zásob výhradních ložisek

Vyhláška Českého báňského úřadu č. 415/1991 Sb., o konstrukci, vypracování dokumentace a stanovení ochranných pilířů, celíků a pásem pro ochranu důlních a povrchových objektů, ve znění vyhlášky č. 340/1992 Sb. a vyhlášky č. 331/2002 Sb.

Vyhláška Českého báňského úřadu č. 435/1992 Sb., o důlně měřické dokumentaci při hornické činnosti a některých činnostech prováděných hornickým způsobem, ve znění vyhlášky č. 156/1997 Sb.

Vyhláška Ministerstva pro hospodářskou politiku a rozvoj České republiky č. 497/1992 Sb. o evidenci zásob výhradních ložisek nerostů

Vyhláška Ministerstva hospodářství České republiky č. 617/1992 Sb., o podrobnostech placení úhrad z dobývacích prostorů a z vydobytých vyhrazených nerostů, ve znění vyhlášky č. 426/2001 Sb.

Vyhláška Ministerstva vnitra č. 645/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů

Vyhláška Ministerstva pro místní rozvoj č. 500/2006 Sb., která upravuje náležitosti obsahu územně analytických podkladů, obsahu územně plánovací dokumentace, včetně náležitostí dokladů spojených s jejich pořizováním, vyhodnocením vlivů na udržitelný rozvoj území a aktualizací územně plánovací dokumentace, a podkladů pro evidenci územně plánovací činnosti.

Další literatura - publikace

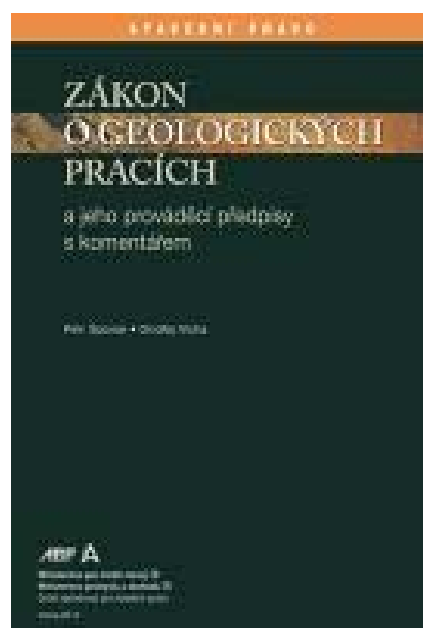
Makárius, R.: České horní právo-díl 1. Montanex, Ostrava, 1999.

Makárius, R.: České horní právo díl 2. Montanex, Ostrava, 2000.

Příslušné předpisy vyhlášené ve Sbírce zákonů.

Josef Luks, Karel Šedinka (2008): Přehled horních předpisů pro povrchové dobývání: předpisy k 1. 1. 2008 /.. -- [Brno] : Těžební unie, 2008.. -- 408 s.

Petr Šponar, Ondřej Vícha (2005): Zákon o geologických pracích a jeho prováděcí předpisy s komentářem. 1. vyd., Praha : ABF - nakladatelství ARCH, 2005, ISBN 80-86165-97-3 (brož.)

Appendix 01

Ústavní právo

= souhrn právních norem, které upravují nejdůležitější právní vztahy ve státě (úprava základních práv a svobod, uspořádání státu, samospráva, rozdělení státní moci)

Základní prameny ústavního práva:

- a) ústava ČR (nejvyšší zákon státu)
- b) další ústavní zákony
např. Listina základních práv a svobod

Důležitost zákonů spočívá v tom, že tvoří právní rámec a dále v procesu schvalování (používán princip kvalifikované většiny = musí hlasovat 3/5 klasifikovaných poslanců nebo senátorů)

Druhy ústavy:

- a) rigidní (tuhá)
 - změna ústavy je velmi těžká a vyžaduje se počet poslanců (kvórum)
- b) flexibilní
 - zde se zvláštní postup nevyžaduje a přijímá se stejně jako ostatní zákony

Ústava ČR

= nejvyšší zákon ve státě → ostatní zákony musí být s ústavou v souladu. O soulad ústavy a právních předpisů dbá ústavní soud

Preambule se činí jménem občana.

Struktura:

- ústava se skládá z úvodního prohlášení (preambule, má 8 vět) a 8 hlav

1. hlava Základní ustanovení

a) charakteristika ČR

- ČR je svrchovaný (nezávislý), jednotný a demokratický právní stát založený na úctě k právům a povinnostem člověka k občanům
- Veškerou státní moc vykonává lid prostřednictvím demokraticky zvolených orgánů = tvoří je pilíře státní moci (zákonodárná, soudní...)
- Demokracie je realizována: Přímo (referendum)
 Nepřímo (volby)

ČR je charakterizována **státními symboly:**

- velký a malý státní znak
- státní barvy
- státní vlajka, pečeť, hymna
- vlajka prezidenta republiky

b) politický systém

- je založen na svobodné soutěži politických stran

2. hlava **Moc zákonodárná**

a) poslanecká sněmovna

- 200 poslanců
- volební období je na 4 roky
- volby do sněmovny se konají tajným hlasováním na základě rovného, všeobecného a přímého volebního práva systému poměrného zastoupení (občan volí politické strany)

Volební právo:

Aktivní = právo volit, hranice 18 let

Pasivní = právo být volen, hranice 21 let (volí se poslanci)

Poslancem se stává ten, kdo byl zvolen a složil předepsaný slib. Poslanecká sněmovna může být rozpuštěna prezidentem republiky (nejčastější důvod je neshoda na státním rozpočtu).

b) senát

- počet senátorů 81
- věk nad 40 let, v období na 6 let
- každé 2 roky se 1/3 senátorů obnovuje
- volby do senátu jsou na základě většinového systému (vítěz bere vše)

Zákonodárny proces – proces tvorby zákonů

4. legislativní iniciativa = návrh zákona
 - poslanec
 - skupina poslanců
 - vláda
 - senát jako celek
 - zastupitelstvo vyššího úředně-správního celku (zastupitelstvo kraje)
5. Návrh zákona se podává v poslanecké sněmovně, ta ho předkládá vládě. Aby byla poslanecká sněmovna usnášení schopná, musí být přítomna 1/3 poslanců. Ke schválení zákona je nutný souhlas nadpoloviční většiny přítomných poslanců. Pokud sněmovna návrh schválí, jde do senátu. Pokud neschválí návrh senát, jde to zpět do poslanecké sněmovny a zde je to přehlasováno absolutní většinou. Pak jde návrh k prezidentovi a ten jej podepisuje. Vedle prezidenta podepisuje zákony premiér, předseda poslanecké sněmovny.
6. Publikace ve sbírce zákonů, účinnost je 15. den po schválení.

Poslanecká imunita = poslance ani senátora nelze stíhat bez souhlasu příslušné sněmovny. Pokud sněmovna odmítne, tak poslanec nemůže být už nikdy stíhán.

Interpelace = právo poslanců klást otázky vládě a jejich členům. Povinni odpovědět do 30 dnů.

3. hlava **Moc výkonná**

a) **Prezident**

= hlava státu (zastupuje stát navenek)

- z výkonu své funkce není nikomu odpovědný
- nesmí být zadržen a stíhán za přešůpek a trestní čin (výjimkou je trestný čin z velezrady) popř. je stíhán před ústavním soudem, trestem je ztráta prezidenta republiky a nesmí být více volen
- každý člen ČR, který dosáhl věku 40 let může být volen za prezidenta. Návrh podává 10 poslanců nebo 10 senátorů, prezidenta volí parlament na společné schůzi obou komor. Nutný souhlas nadpoloviční většiny všech zvolených poslanců a senátorů.
- Poté co byl prezident zvolen, musí složit ústavou předeřpsaný slib
- Volební období je 5-ti leté a nemůže být zvolen více než 2x po sobě
- Funkce prezidenta je neodvolatelná, jen on sám může ukončit svou vládu

Pravomoc prezidenta:

a) výlučná pravomoc prezidenta republiky (rozhoduje sám)

- zastupování státu navenek
- jmenuje a odvolává předsedu vlády
- svolává zasedání poslanecké sněmovny
- uděluje milost, amnestii, jmenování soudců

b) pravomoc s kontrasignací vlády

- aby rozhodnutí prezidenta ČR bylo v souladu s právem, musí to podepsat ještě premiér např. udělení vyznamenání, jmenování generálů, vyhlášení stavu války, udělení ocenění ...
- má právo navštěvovat obě komory

b) **Vláda ČR = nejvyšší orgán výkonné moci**

- řídí a kontroluje činnost státní administrativy
- skládá se z předsedy, místopředsedy a ministrů
- každé rozhodování vlády musí být zvolena většina
- zodpovídá se ze své činnosti poslanecké sněmovně a ta může vyslovit vládě nedůvěru
- členové vlády skládají slib do rukou prezidenta
- předseda vlády skládá demisi
- vydává podzákonné právní akty

c) **Státní zastupitelství**

- úkolem je zastupovat stát → podávat obžaloby v trestním řízení

4. hlava **Moc soudní**

- soudní moc vykonávají jménem republiky nezávislé soudy
- soudci odpovídají pouze zákonům a svědomí
- do pravomoci soudu nesmí nikdo zasahovat

a) občansko-právní řízení

- ochrana k právům a svobodám občanů např. rozvod
- jedině soud může rozhodnout o vině a trestu v trestním řízení

b) soudce

- může být každý bezúhonný občan ČR, který má VŠ právnickou, výkon funkce
 justičního čekatele, složí odborné zkoušky
- jmenuje jej prezident na návrh Ministerstva spravedlnosti

Složení soudu:

1. doživotně samosoudci nebo v senátech (pracovně právní spory)
2. předseda senátu + přísedící (laik – u okresního soudu versus soudci z povolání – u
 vyšších soudů)

Soustavy soudců:

- okresní soudy
- krajské soudy
- vrchní soudy
- nejvyšší správní soud ČR (v Brně)
- nejvyšší soud

c) ústavní soud ČR

- základním úkolem je kontrola dodržování ústavnosti (zákony, vyhlášky... → může
 zrušit)
- skládá se z 15 soudců, jmenuje je prezident na 10 let (musí být starší 40 let, VŠ, 10 let
 praxe)

5. hlava Nejvyšší kontrolní úřad

- nezávislý orgán vykonávající kontrolu hospodaření se státními prostředky
 např. dodržování státního rozpočtu, kontrola hospodaření s příspěvky z EU
- kontroluje vládu, ministerstva...
- v čele stojí prezident jmenován prezidentem republiky

6. hlava ČNB „banka bank“

- je ústřední banka státu
- cílem je péče o cenovou stabilitu
- vydává licence spořicíím bankám
- v čele je guvernér

7. hlava Územní uspořádání

ČR je unitární stát. Základem územního uspořádání je obec.
Kraje – v čele je hejtman.